

Groene Kwaliteit voor Haagse Evenementen

Roadmap to Green Events

DE HAAGSE
HOGESCHOOL

Groene Kwaliteit voor Haagse Evenementen

Roadmap to Green Events

dossier : X3697-01.001

registratienummer : RO-SE20070026

INHOUD**BLAD**

	SAMENVATTING	3
1	INLEIDING	5
1.1	Waarom Green Events?	5
1.2	Opdracht	6
2	INSPIRERENDE VOORBEELDEN UIT ANDERE STEDEN	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Water	7
2.3	Energie	7
2.4	Mobiliteit	8
2.5	Afval	9
2.6	Overige aspecten	9
3	EVENEMENTEN IN DEN HAAG: ENKELE OBSERVATIES	11
3.1	Inleiding	11
3.2	Pasar Malam Besar	11
3.3	Parkpop	13
3.4	Gemeentelijk beleid	15
4	TECHNISCHE MOGELIJKHEDEN VOOR GREEN EVENTS	17
4.1	Inleiding	17
4.2	Water	17
4.3	Energie	18
4.4	Mobiliteit	19
4.5	Afval	20
5	AAN DE SLAG MET GREEN EVENTS IN DEN HAAG	23
5.1	Inleiding	23
5.2	Aan de slag met Bestuur en Beleid	24
5.3	De beste maatregelen	26
5.4	De Roadmap: welke weg	27
6	BRONNEN EN VERANTWOORDING	29
7	COLOFON	30
8	BIJLAGE: de Milieubarometer	

SAMENVATTING

Evenementen en Festivals zijn voor steden tegenwoordig serious business. Ze zijn bepalend voor het imago van de organiserende stad en ze trekken honderdduizenden bezoekers, voor wie het soms een eerste kennismaking met de stad betekent. Zo ook voor de gemeente Den Haag die haar evenementen prominent inzet als stedelijk marketinginstrument. Daarnaast zorgen evenementen jaarlijks voor enkele miljoenen euro's aan omzet en dus ook voor werkgelegenheid in de stad.

De gemeente Den Haag wil weten of haar evenementen milieubewuster kunnen en is op zoek naar praktische mogelijkheden. Tegelijkertijd staat het behoud en de stimulering van evenementen hoog in het vaandel. Daarom heeft wethouder Duurzaamheid, de heer R. Smits aan de Haagse Hogeschool gevraagd een 'Roadmap' voor Green Events op te stellen. Dit in het kader van het 'Partnership Duurzame Transitie Den Haag' De Haagse Hogeschool heeft, ter aanvulling van de eigen expertise, advies- en ingenieursbureau DHV ingeschakeld om de vraag van de gemeente Den Haag te beantwoorden. Een 'Green Event' is een evenement met een uitgekiend milieuplan. Daarbij gaat het om mogelijke maatregelen op het gebied van watergebruik, energie, mobiliteit (hoe komen en gaan de bezoekers) en afval.

De Kernvraag van het onderzoek is:

***Hoe kan op efficiënte en evenementvriendelijke manier
een 'vergroening'
van de Haagse evenementen worden doorgevoerd?***

De belangrijkste conclusies van het rapport zijn:

- 1. Milieuvriendelijkheid hoeft niet strijdig te zijn met de exploitatiemogelijkheden van evenementen.** De consument vraagt om meer kwaliteit en uitstraling van een evenement. Dit gaat goed samen met doelstellingen voor een beter milieu. Den Haag doet er goed aan met deze trend mee te gaan. De consument heeft talrijke opties voor een dagje uit. De verwende festivalbezoeker wil niet alleen een fantastisch programma, maar hij of zij wil ook kwaliteit eromheen. Wat is er vervelender dan dat je na een fantastische middag of avond door een zee van plastic en afval moet lopen, amper je auto kunt bereiken en vervolgens moet vechten om een plaatsje in de parkeerfile om de stad uit te kunnen komen. Kwaliteit en uitstraling van een evenement zijn steeds belangrijker voor het succes en het imago van het evenement en daarmee ook van de stad. Als evenementen op een slimme manier besparen op hun afval en waterverbruik en een goed vervoersplan hebben komt dit de kwaliteit ten goede. Den Haag kan aan de slag! Dat geldt zowel de gemeente Den Haag als voor de evenementenorganisaties.
- 2. Ook al liggen er kansen, daarmee is niet gezegd dat alle ballen voor open doel liggen. 'Vergroening' van evenementen is maatwerk;** praktijkervaring is cruciaal en vernieuwingen moeten goed worden beproefd.
- 3. Het begint in Den Haag bij een gezamenlijke wil en overtuiging** bij bestuur en ambtenaren om dit onderwerp duidelijk op de agenda te zetten. Er gebeurt al veel in Den Haag, maar niet systematisch en niet onder de noemer van betere milieuprestaties. Het onderwerp verdient een heldere positionering in de taakverdeling binnen het Gemeentebestuur. Het bestuur zou bovendien een opdracht kunnen verstrekken aan het dienstenoverleg voor evenementen, waarbij diverse gemeentelijke partijen betrokken zijn om Green Events in de praktijk te brengen. De volgende stap is het starten met één of meerdere pilots.
- 4. Wij stellen voor om de 'Milieubarometer bij evenementen' toe te passen bij het verbeteren van de milieuprestaties van een evenement.** De Milieubarometer is een handzame checklist, zowel voor de gemeente als voor organisatoren van evenementen. De barometer kan ook gebruikt worden om evenementen te toetsen en te belonen voor hun extra milieuprestaties.
- 5. De belangrijkste kansen om de milieuprestaties bij evenementen verder te verbeteren voor Den Haag liggen op het gebied van vaste krachtstroompunten en retoursystemen voor bekertjes. Het beperken van het flyeren** kan eveneens mogelijkheden bieden om te besparen op zwerfvuil.

1 INLEIDING

1.1 Waarom Green Events?

Evenementen en Festivals zijn voor steden tegenwoordig *serious business*. Ze zijn bepalend voor het imago van de organiserende stad en ze trekken honderdduizenden bezoekers, voor wie het soms een eerste kennismaking met de stad betekent. Zo ook voor de gemeente Den Haag die haar evenementen prominent inzet als stedelijk marketinginstrument. Daarnaast zorgen evenementen jaarlijks voor enkele miljoenen euro's aan omzet en dus ook voor werkgelegenheid in de stad.

De evenementenmarkt wordt gekenmerkt door een groeiend, veelzijdig en concurrerend aanbod. De consument heeft talrijke opties voor een dagje uit. De verwende festivalbezoeker wil niet alleen een fantastisch programma, maar hij of zij wil ook kwaliteit eromheen. Wat is er vervelender dan dat je na een fantastische middag of avond door een zee van plastic en afval moet lopen, amper je auto kunt bereiken en vervolgens moet vechten om een plaatsje in de parkeerfile om de stad uit te kunnen komen. Kwaliteit en uitstraling van een evenement zijn steeds belangrijker voor het succes en het imago van het evenement en daarmee ook van de stad.

Deze vraag om meer kwaliteit en uitstraling kan goed samengaan met doelstellingen voor een beter milieu. Als evenementen op een slimme manier besparen op hun afval en waterverbruik en een goed vervoersplan hebben komt dit de kwaliteit ten goede. We zien dan ook dat duurzaamheid en milieu steeds vaker expliciete aandachtspunten zijn bij grote evenementen. Een evenement kan er schoner en netter uitzien, als er bijvoorbeeld aan afvalmanagement wordt gedaan. Of er kan worden voorkomen dat er opstoppingen ontstaan door een uitgekiend vervoerssysteem naar het festivalterrein. Het kan besparingen opleveren voor de organisatoren. Ten slotte speelt ook nog eens de voorbeeldfunctie en het imagobepalende aspect van grote evenementen. Op een evenement kan de stad of de organisatie laten zien dat ze het milieu serieus neemt en dat dit bovendien niet strijdig hoeft te zijn met het neerzetten van een geweldig evenement.

Internationaal bestaat grote belangstelling voor 'Green Events' en worden deze al in praktijk gebracht. Kijk naar het WK voetbal in Duitsland, de Olympische Spelen in Athene of het 'Sfinks' festival in België. In Nederland is er nog relatief weinig aandacht voor het fenomeen Green Events. Slechts enkele steden zijn hier bewust mee bezig. Den Haag kan als evenementenstad een goed voorbeeld voor andere gemeenten zijn en positieve publiciteit halen.

Ecologisch verantwoorde evenementen zijn tegenwoordig de trend. Zo organiseerde de trendy Rotterdamse club Off Corso onlangs een echte eco-disco, die, volgens de organisatoren 'abnormaal ecologisch verantwoord' genoemd kan worden. Het Rotterdamse Off Corso was voor de gelegenheid van de eerst Critical Mass party op 14 oktober omgebouwd tot een ware club van de toekomst. Er waren uitsluitend biologische hapjes, er spoelde via het dak opgevangen regenwater door de toiletten en bezoekers konden een biologisch biertje bestellen. Het was ook de bedoeling om energie van de dansende mensen door de dansvloer te laten omzetten in elektriciteit, maar dit stuitte nog op teveel technische problemen.

De gemeente Den Haag wil weten welke kansen er in Den Haag liggen om de evenementen milieuvriendelijker te maken. Daarbij is behoud of verhoging van de kwaliteit voor de consument wat ons betreft een randvoorwaarde. Wij gebruiken daarvoor de term 'Green Event'. Een 'Green Event' is een evenement met een uitgekiend milieuplan. Daarbij gaat het om mogelijke maatregelen op het gebied van watergebruik, energie, mobiliteit (hoe komen en gaan de bezoekers) en afval.

De gemeente Den Haag heeft leefbaarheid tot een aandachtspunt verheven, zo lezen we bijvoorbeeld in de Structuurvisie Den Haag 2020. Daarbij ligt een directe link met milieubewustzijn en met kwaliteit:

"Zo ontstaat het leefklimaat dat nodig is om óók in de toekomst een aangename, sterke stad te zijn. Een goed leefklimaat schept condities om bevolkings- en economische groei te laten plaatsvinden."

*"Investeren in kwaliteit is een permanente zorg, want behoeften en wensen van bewoners en bedrijven in de stad veranderen doorlopend. Zéker in een Wéreldstad aan Zee!"
(Structuurvisie Den Haag 2020)*

1.2 Opdracht

De gemeente Den Haag wil weten of haar evenementen milieubewuster kunnen en is op zoek naar praktische mogelijkheden. Tegelijkertijd staat het behoud en de stimulering van evenementen hoog in het vaandel. De vraag is dus:

Hoe kan op efficiënte en evenementvriendelijke manier een 'vergroening' van de Haagse evenementen worden doorgevoerd?

Dit onderzoek is een verkenning naar de mogelijkheden voor Den Haag. Bovendien moet het een 'Roadmap' bieden (eigenlijk zouden we in dit kader beter van spoorboekje kunnen spreken) voor de stappen die men zou kunnen zetten om de vergroening van evenementen in Den Haag door te voeren.

De gemeente Den Haag heeft duurzaamheid en milieukwaliteit hoog in het vaandel staan. Eerder is tussen de gemeente Den Haag en de Haagse Hogeschool een convenant van samenwerking gesloten, 'intentieverklaring Partnership Duurzame Transitie Den Haag' voor samenwerking op het gebied van duurzaamheid.

Dit onderzoek past in dit convenant. De opdrachtverlening geschiedde onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de wethouder van Duurzaamheid, de heer R. Smits, van het College van B en W (oktober 2005).

2 INSPIRERENDE VOORBEELDEN UIT ANDERE STEDEN

2.1 Inleiding

In Nederland en diverse andere Europese landen bestaat al ervaring met het integreren van 'groene' maatregelen in een evenement. Het WK in Duitsland is een aansprekend voorbeeld waarin dit op grote schaal is aangepakt en waarin meetbare doelstellingen waren geformuleerd. In dit hoofdstuk bekijken wij enkele nationale en internationale aansprekende voorbeelden van 'Green Events'. Wij doen dit aan de hand van de vier thema's water, energie, mobiliteit en afval.

2.2 Water

Evenementen gebruiken soms enorme hoeveelheden water. Denk bijvoorbeeld aan de toiletten en de horecavoorzieningen.

Grote besparingen worden her en der bereikt met zogenaamde droge Eco-toiletten. Droge Eco-toiletten gebruiken geen chemicaliën en water. Daarnaast zijn ze reukloos, hygiënisch en maken ze geen geluid. Ze kunnen eenvoudig gelegeerd worden in de GFT container of op de composthoop. De toiletten maken gebruik van nieuwe technieken met nieuwe coatings. Deze toiletten, ook bekend als 'nonolets' zijn onder andere gebruikt op het evenement Ecotopia.

Deze toiletten zijn echter nog geen alledaagse verschijning op festivals.

Om te zorgen dat het afvalwater minder vuil wordt gebruikt diverse festivals milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen, het zijn middelen die beter afbreekbaar zijn bij de zuiveringsinstallatie.

Hoewel niet toepasbaar bij een evenement op straat of in een park, willen we de waterbesparende technieken bij nieuwe stadions nog even noemen. Het Gottlieb Daimler Stadion in Stuttgart kan een deel van het regenwater dat op het dak van het stadion valt, opvangen – tot 350m³. Het hele jaar door wordt het water in het sanitair gebruikt om de toiletten door te spoelen; tijdens de zomermaanden worden de speelvelden ermee besproeid. Op deze manier wordt het jaarlijkse drinkwaterverbruik met ca. vier miljoen liter verminderd.

2.3 Energie

Op het gebied van energiebesparing komen we een veelvoud aan maatregelen tegen, variërend van het gebruik van spaarlampen, van automatische lichtschakelaars en van mobiele eco-vaatwassers die minder energie gebruiken. Een goed voorbeeld is het Sfinks festival in Antwerpen, waar zo goed mogelijk het energieverbruik wordt beperkt.

In Amsterdam wordt gewerkt aan extra krachtstroompunten op evenementenlocaties waardoor er minder hoeft te worden gewerkt met mobiele energievretende (diesel)generatoren

Behalve energiebesparing wordt ook gedaan aan duurzame energiebronnen, zoals het gebruik van zonnecellen of het gebruik van zonneboilers waarbij water wordt verwarmd. Een mooi voorbeeld is het WK in Duitsland, waar bij de nieuwbouw van het nieuwe stadion in Kaiserslautern 6000 vierkante meter aan zonnepanelen met totaal 5000 stuks is

gerealiseerd¹. Op zonnige dagen leidt dit tot een productie van 720.000 kilowatt-uur. Theoretisch gezien zou dit genoeg zijn om 200 huishoudens van stroom te voorzien. Daarnaast zien we bij sommige evenementen generatoren op biodiesel (waarbij een deel biobrandstof is bijgemengd). De bottleneck bij het kunnen gebruiken van biodiesel is overigens de zeer beperkte beschikbaarheid ervan.

2.4 Mobiliteit

Een goed mobiliteitsplan is gekoppeld aan energiebesparing, het beperken van brandstofgebruik en het beperken van uitlaatgassen. Maar ook om de grote stromen passagiers op een efficiënte wijze aan en af te voeren zonder dat de omgeving van het festivalterrein hier teveel onder lijdt. Op het gebied van mobiliteit gebeurt er van alles bij evenementen, al was het maar vanuit pure noodzaak om bereikbaar te zijn en te zorgen dat grote hoeveelheden mensen in korte tijd het evenement kunnen bereiken en ook weer kunnen verlaten. Bij mobiliteitsplannen draait alles om een goede communicatie met de bezoekers, al voordat zij hun huis verlaten en de keuze voor het vervoermiddel maken.

Het Sfinks festival is een goed voorbeeld van uitgekiend mobiliteitsmanagement. Men werkt met gecombineerde tickets voor toegang tot het festival en openbaar vervoer, er is sprake van een gratis bewaakte fietsenstalling, een afgelegen parkeergelegenheid op afstand en een duidelijke bewegwijzering en een carpoolsysteem; Dergelijke combinaties van maatregelen komen we vaak tegen (bijvoorbeeld ook bij Lowlands). Het goede voorbeeld zit hem vooral in de combinatie van maatregelen: openbaar vervoer (liefst gratis bij toegangsbewijs) fietsenstalling, parkeren op afstand met een goede shuttleverbinding.

Het WK Duitsland 2006 gaat een stapje verder met meetbare doelstellingen en grootschalige landelijke aanpak van de mobiliteitsbeïnvloeding. Maar liefst 65% van de bezoekers van het WK kwam met het openbaar vervoer. De organisatie van het WK heeft de krachten gebundeld met de Duitse spoorwegen en de regionale busdiensten. Hierdoor konden supporters gecombineerde kaartjes kopen waarmee ze de hele dag van de wedstrijd onbeperkt met lokale treinen en de metro konden reizen. Tevens is er voor de 6000 *journalisten* die het WK kwamen verslaan een speciale treinkaart ingevoerd waarmee ze gedurende het WK onbeperkt door heel Duitsland konden reizen.

Het landelijke beleid van de WK werd op *lokale schaal* uitgewerkt met uitgekiende vervoersplannen. Bijvoorbeeld in Gelsenkirchen werd de tramlijn van het Centraal Station naar het stadion in frequentie opgevoerd tot iedere 2 minuten, en ook werden de trams 2x zo lang als normaal gemaakt. Ook werden de knelpunten langs de route van de tram aangepast, zodat de deze zo snel mogelijk bij het stadion kon zijn. Voor de mensen die toch met de auto naar Gelsenkirchen kwamen waren er grote parkeerzones buiten de stad waarvandaan shuttlebussen naar het stadion reden. Hier konden de automobilisten voor 5 euro een parkeerkaart kopen die dezelfde dag tevens als vervoersbewijs voor een van de shuttlebussen of ander openbaar vervoer geldig was.

¹ Zie voor meer informatie <http://www.energieportal.nl>

2.5 Afval

Een goed afvalbeleid zorgt voor minder afval, maar voorkomt ook zwerfvuil (doordat afval beter wordt verzameld). Dit leidt niet alleen tot een besparing van de kosten, maar verhoogt ook de uitstraling en de kwaliteitsbeleving.

Veel evenementen hebben een verbod op flyeren ingesteld (zoals Dynamo Open Air, Nürnberg Nite Skate), waarbij het flyeren streng wordt bekeurd.

Ook zijn er talrijke nationale en internationale voorbeelden waarbij bekers worden ingezameld. Dit kan leiden tot een enorme beperking van de hoeveelheid afval. Soms is er sprake van een statiegeldsysteem, maar er wordt ook gewerkt met terugbrengpremies. Er zijn voorbeelden waarbij de bekers opnieuw worden gebruikt en voorbeelden waarbij de bekers worden gerecycled.

Dynamo Open Air - bron foto: www.dynamo.nl

Ook zijn er diverse festivals die het gebruik van kleine verpakkingen tegengaan (bv. frisdrank niet uit blikjes maar uit grote verpakkingen).

2.6 Overige aspecten

'Green Events' worden vaak vanuit de overheid gestimuleerd, gefaciliteerd of er worden richtlijnen vastgesteld. Een interessant voorbeeld is het 'Evenementendraaiboek' van de gemeente Amsterdam, waarin een bijlage 'Milieuzorg bij evenementen' is opgenomen². Het draaiboek gaat in op de onderwerpen afval, mobiliteit, groen, geluid, energie en water. Het draaiboek is een richtlijn die de verantwoordelijke stadsdelen naar believen kunnen gebruiken. De stadsdelen hebben een contract met de dienst milieu gesloten; zij huren bij ieder evenement de evenementencoördinator in, die een advies op maat geeft. De stadsdeelraden bepalen zelf welke van de geadviseerde maatregelen ze daadwerkelijk invoeren. Zo heeft het stadsdeel Centrum voor alle evenementen statiegeldbepalers verplicht gesteld.

Er is ook een keurmerk voor het meest milieuvriendelijke en prettige evenement, gekoppeld aan de 'Milieubarometer' (de bronzen, zilveren of gouden milieubarometer). In opdracht van de Stichting Keurmerk, Milieu, Veiligheid en Kwaliteit vindt ieder jaar een keuring plaats. Nadat een evenement twee aaneensluitende jaren is gecontroleerd aan de hand van een evenementenbezoek (inclusief visuele controle van maatregelen en controle op administratieve gegevens) kan dit keurmerk worden uitgereikt. Bij verandering naar een hoger niveau van de Milieubarometer of van organisatie van het evenement vindt altijd een controle ter plekke plaats. Dit keurmerk is onder andere uitgereikt aan de Uitmarkt in Amsterdam

De gemeente Amsterdam neemt ook maatregelen om het voor de organisatoren van evenementen gemakkelijker te maken. Zo werkt de gemeente samen met

² Gemeente Amsterdam, Dienst Milieu en Bouwtoezicht, Milieuzorg bij evenementen

energieleveranciers en evenementenorganisaties aan extra elektriciteitsaansluitingen, waardoor er minder aggregaten nodig zijn.

Keurmerken en certificeringen

Bij zeer grote evenementen zoals de Olympische Spelen in Turijn of in beperkte mate bij het WK in Duitsland worden zogenaamde EMAS certificeringen doorgevoerd. EMAS staat voor ECO-Management and Audit Scheme en is gebaseerd op een Europese verordening³. De EMAS verklaring is een onafhankelijke toetsing van de milieuprestaties van de organisatie. Het doel van de EMAS-verordening is organisaties te stimuleren een milieubeheersysteem in te voeren en hun milieuprestaties continu te meten en te verbeteren. Elke organisatie (bedrijven en instellingen), groot of klein, profit of non profit kan de EMAS-registratie behalen. Deelname aan EMAS is geheel vrijwillig en wordt daarom algemeen gezien als een bewijs voor het uiterst serieus omgaan met het milieu. Ook wordt het publiek geïnformeerd over de milieuprestaties van de organisatie. Bij de sollicitatieprocedure om de WK in Duitsland plaats te laten vinden heeft de Deutsche Fussball Bund al geconstateerd dat Duitsland geen aanmelding voor een wereldkampioenschap moet doen als er geen geïntegreerde milieuplan aan ten grondslag ligt.

In Nederland heeft de Stichting Keurmerk, Veiligheid en Kwaliteit een milieubarometer voor evenementen ontwikkeld. De Milieubarometer kent een aantal normen waaraan iedere evenementenorganisator moet voldoen. De verplichte normen garanderen een soort basis van 'fatsoenlijke' bedrijfsvoering op de terreinen wet- en regelgeving, mobiliteit, afval, geluid, calamiteiten en veiligheid, milieucommunicatie, klachtenregistratie, bescherming bodem en groen, energievoorziening, en stellen een milieucoördinator en een milieuarhief verplicht. De barometer borduurt voort op de gangbare praktijk (bij de meeste evenementen is al sprake van een afvalplan, groenplan, mobiliteitsplan, energieplan, sanitairplan et cetera). Dankzij de milieubarometer worden de keuzes op milieugebied duidelijk. Daarnaast zijn er optionele maatregelen; hoe meer optionele maatregelen een organisator treft, hoe hoger hij/zij scoort (brons, zilver of goud).⁴

Communicatie

Communicatie is een onmisbaar onderdeel wil een 'green event' slagen, vooral op het gebied van mobiliteit.

Het WK Duitsland communiceerde uitvoerig over zijn groene doelstellingen.

Mede door de sterk aanwezige mobiliteitscommunicatie is 65% van de bezoekers met het openbaar vervoer gekomen (bij nationale voetbalwedstrijden komt 40% van de bezoekers met het openbaar vervoer.)

Ook andere festivals zien we de mobiliteitsplannen hand in hand gaan met een uitgekende communicatie richting de bezoekers. Alle onderzochte evenementen verspreidden hun informatie over bereikbaarheid (routes, parkeerterreinen, bus- en tramdiensten) via hun websites en richtten daarbij vaak een dringend verzoek aan hun bezoekers om gebruik te maken van het openbaar vervoer. Bij het Sfinks-festival werd bovendien ook nog goede informatie over de bereikbaarheid van evenementen met milieuvriendelijke transportmiddelen verspreid via de regionale en nationale pers, via posters en huis-aan-huis mailingen.

³ Meer informatie over de EMAS certificering <http://ec.europa.eu/environment/emas>

⁴ Voor een toelichting op de Milieubarometer zie de bijlage achterin dit rapport

3 EVENEMENTEN IN DEN HAAG: ENKELE OBSERVATIES

3.1 Inleiding

In het bestek van dit verkennend onderzoek hebben studenten van de Haagse Hogeschool twee evenementen bezocht en hun bevinden hierover op papier gezet. Ook zijn interviews gehouden met de organisatoren van evenementen⁵. Tenslotte hebben studenten het evenementenbeleid van Den Haag nader beschouwd. De studenten bezochten twee zeer van elkaar verschillende evenementen: Pasar Malam Besar en Parkpop. Pasar Malam Besar is een grote markt met veel eetkraampjes en marktkraampjes en muziek. Parkpop is een muziekfestival. Bij Pasar Malam Besar wordt meer water en energie gebruikt dan op Parkpop. De reden hiervoor is dat Pasar Malam Besar in een tent wordt gehouden, daarom is er meer verlichting nodig. Parkpop wordt buiten gehouden en overdag. Hierdoor is minder verlichting nodig, namelijk alleen op de podia.

Doordat beide evenementen zozeer van elkaar verschillen is het niet mogelijk om ze onderling te scoren. Wel wordt bij ieder evenement voor zover mogelijk bekeken hoe er wordt gehandeld op elk van de vier terreinen water, energie, mobiliteit en afval.

3.2 Pasar Malam Besar

3.2.1 Het evenement

Pasar Malam Besar - bron foto's: organisatie PMB

Van 25 mei (Hemelvaart) t/m 5 juni 2006 (Tweede Pinksterdag) vond de 48e Pasar Malam Besar plaats op het Malieveld in Den Haag. De Pasar Malam Besar is het grootste Euraziatische festival ter wereld. 'Pasar Malam Besar' betekent letterlijk 'grote avondmarkt'. De naam is afgeleid van de avondmarkten die al in de negentiende eeuw in Indië werden georganiseerd en die een mengeling waren van jaarbeurs en festival waar kooplieden uit heel Zuid-Oost-Azië op af kwamen. De Pasar Malam Besar

bestaat uit de Grand Pasar, de beroemde Oost-West-beurs, en de Eetwijk, het grootste Aziatische food court van Nederland. De Pasar Malam Besar is ook gastvrouw van het Tong Tong Festival, met de beste mix van oost en west in podiumkunsten en actualiteiten met medewerking van artiesten, auteurs en wetenschappers uit binnen- en buitenland. Het evenement bestaat uit een beursgedeelte, een Eetwijk en vijf theaters waarin het Tong Tong

⁵ Voor meer informatie over de gebruikte bronnen zie achter in dit rapport

Festival plaatsvindt. Behalve een markt is er sprake van een tentencomplex met 15 tenten. Het evenement trok in 2006 128.000 bezoekers vanuit heel Nederland en daarbuiten. Pasar Malam Besar maakte een verzorgde indruk. Tegelijkertijd zagen de studenten nog wel kansen om het verbruik van water en energie te beperken.

3.2.2 Water

De standhouders op Pasar Malam Besar verbruiken veel water met hun stands. Vooral in de eetwijk doordat er veel schoongemaakt moet worden. Dit heeft alles te maken met de strenge hygiëneregels van de Voedsel en Waren Autoriteit om de kwaliteit van het eten te waarborgen. Hierdoor moeten de standhouders stromend koud en warm water gebruiken. De standhouders worden niet individueel afgerekend voor hun waterverbruik maar betalen wel een bijdrage die is verrekend in de standhuur.

Bij de toiletten was sprake van een twee knoppensysteem op de toiletten. Door voor de kleine knop te kiezen wordt er minder water doorgespoeld. Maar er waren echter geen automatische kranen, waardoor deze konden blijven doorstromen.

De organisatie laat weten dat rioolsysteem van het Malieveld niet toereikend is voor het evenement Pasar Malam Besar. Tot 2006 hebben organisatie, standhouders en bezoekers veel hinder ondervonden van het te beperkte rioolsysteem. Om overlast te voorkomen wordt er sinds 2006 met een firma samengewerkt die gespecialiseerd is in de water toe- en afvoer voor evenementen. De kosten van wateraanleg zijn hierdoor verdubbeld. De firma legt twee aparte ringleidingen aan voor aan- en afvoer van water inclusief 50 pompen. Daarnaast wordt er een buffer aangelegd waardoor de afvoer van het water vertraagd op het rioolsysteem geloosd kan worden en hiermee verstoppingen of andere problemen voorkomen kunnen worden.

3.2.3 Energie

Uit de observaties kwam de indruk naar voren dat de Pasar Malam Besar ruimschoots werd verlicht. Uit de informatie van de organisatoren blijkt dat men zoveel mogelijk spaarlampen gebruikt, maar dat dit voor sfeerverlichting die in de diverse stands wordt gebruikt nog niet mogelijk is omdat er voor sfeerverlichting nog geen spaarlampen verkrijgbaar zijn.

Het evenement maakt gebruik van acht generatoren met een totaal vermogen van 1.200 kW; er is wel een aansluiting op het vaste elektriciteitsnet dat een vermogen heeft van 130 kW. Alleen het kantoor van de organisatie is op dit net aangesloten. Voor een evenement zoals de Pasar Malam Besar is één enkele aansluiting op het elektriciteitsnet moeilijk werkbaar, aangezien het hele terrein vanuit dit punt met elektriciteit verzorgd moet worden. Hierdoor zal het aantal meters kabel (te) hoog oplopen. De generatoren staan daarom verspreid over meerdere locaties opgesteld.

3.2.4 Mobiliteit

Geen observaties.

Pasar Malam Besar wordt gehouden op het Malieveld, gelegen naast het Centraal Station en is dus uitstekend bereikbaar met het openbaar vervoer. In de communicatie-uitingen van het evenement nodigen de organisatoren de bezoekers uit om met het openbaar vervoer te komen. Er is bij Pasar Malam Besar géén sprake van gecombineerde entreebewijzen met trein- of tramkaartjes maar de organisatie onderhandelt momenteel met NS over dergelijke combitickets. De bezoekersstromen van Pasar Malam Besar spreiden zich over 12 dagen. Er

zijn wel pieken in de bezoekersstromen, deze vallen in het weekend maar er hoeven geen extra trams, treinen of bussen te worden ingezet. De Pasar Malam Besar beschikt daarnaast over een eigen fietsenstalling.

De organisatie besteedt naar eigen zeggen elk jaar enkele duizenden euro's aan bewegwijzering als onderdeel van een in samenwerking met de Gemeente Den Haag en de ANWB opgesteld verkeersplan voor het evenement.

3.2.5 Afval

Wat op viel bij dit evenement was dat het zeer schoon was. Er was geen vuiligheid op de grond te vinden. Dit zou je wel verwachten met al het eten en drinken wat er te koop was. Er lagen alleen uitgetrapte sigaretten.

Er stonden genoeg grote prullenbakken op heel Pasar Malam Besar. Ook werden ze vaak geleegd. Dus je zag nooit een volle prullenbak staan. De standhouders konden hun afval kwijt in een aantal centraal geplaatste containers die netjes aan het oog van de bezoeker waren onttrokken.

Op de vloeren lagen tapijttegels, dit maakte een nette indruk. Deze nette indruk zal er ook voor hebben gezorgd dat mensen minder snel geneigd waren hun afval neer te gooien.

3.3 Parkpop

3.3.1 Het evenement

Parkpop - bron foto's: DUCOS

In de 26 jaar van haar bestaan is Parkpop uitgegroeid van een kleinschalig Haags feestje naar het grootste eendaagse, gratis toegankelijke popfestival van Europa. In 1981 startte Parkpop met één podium en 15.000 bezoekers; inmiddels is Parkpop een festival met internationale uitstraling, drie podia en in 2005 zo'n 350.000 bezoekers vanuit heel Nederland en delen van Vlaanderen en Duitsland. Er treden grote nationale en internationale acts op.

3.3.2 Water

Op het terrein van Parkpop zijn er geen drinkwaterleidingen waardoor er helemaal geen kranen aanwezig zijn. Ook is er in het Zuiderpark geen rioolsysteem aanwezig (alleen een afwatersysteem). Wel zijn er desinfecterende middelen aanwezig om je handen te reinigen. Er staan chemische toiletten met milieuvriendelijke vloeistoffen op het terrein. Door een geïntegreerde opvangtank hoeven de cabines niet te worden aangesloten op waterleiding of

riolering. De inhoud van deze toiletten moet na afloop op een speciale wijze worden verwerkt.

3.3.3 Energie

De energievoorziening van Parkpop gaat via een groot aantal aggregaten op het terrein. Er is geen vaste aansluiting voor krachtstroom in het Zuiderpark aanwezig. Energie wordt voornamelijk gebruikt bij de podia, voor de lampen en de geluidsinstallatie. Parkpop wordt van 13.00 – 21.00 uur gehouden. Het is tijdens het gehele evenement licht. Hierdoor is er weinig verlichting nodig, alleen op de podia. Het evenement overdag houden is dus een vorm van energiebesparing.

3.3.4 Mobiliteit

De huidige situatie, als het gaat over mobiliteit, ziet er al bijzonder goed uit. Het enige probleem lijkt onvoldoende capaciteit bij de treinen van NS te zijn. Er rijden speciale pendelbussen vanaf beide stations naar Parkpop. De bussen van Holland Spoor naar Parkpop stoppen in de Vreeswijkstraat en de bussen van Centraal Station richting Parkpop stoppen in de Melis Stokelaan. Dit is gedaan om de bezoekersaantallen te verspreiden over de beide ingangen van Parkpop. In totaal rijden er 60 pendelbussen de gehele dag heen en weer naar beide stations. Ook zijn er extra trams ingezet op lijn 9 die bezoekers van beide stations naar het Zuiderpark brengen. Ook wordt er veel gebruik gemaakt van de fiets. In totaal zijn er 5 fietsenstallingen op elke hoek van het park. In totaal komt bijna 80% van de bezoekers met het openbaar vervoer en dit is dan ook te merken op de stations. Elke tram en bus zit geheel vol rond de begin- en sluitingsuren. Ondanks de inzet van extra lange treinen waren deze soms erg vol en ontstonden er wachttijden op de stations.

Het Parkpop festival heeft een afspraak met de HTM voor tickets om naar het park te gaan. Bezoekers kunnen voor slechts €3,- een retourkaartje kopen. Hiermee worden ze zowel van het Centraal Station in Den Haag als Station Hollands Spoor in bussen naar het terrein gebracht. (Aangezien Parkpop een gratis toegankelijk evenement is leent het zich niet voor combikaarten waarbij toegangskarten worden gecombineerd met een vervoersbewijs).

De routing voor auto's richting Parkpop was duidelijk. Er waren voldoende borden die aangaven waar auto's geparkeerd konden worden. Tevens is er een brief naar de buurtbewoners gestuurd waarin stond dat bepaalde parkeerplaatsen op 25 juni 2006 niet gebruikt konden worden.

3.3.5 Afval

Afval lijkt een groot probleem bij Parkpop, zo bleek uit de observaties. Het gehele evenemententerrein wordt in de loop van de dag één grote afvalbak. Overal liggen plastic glazen, flesjes, blikjes, bakjes, servetten, bestek, verpakkingen, etc. Een groot deel van het afval wordt op de grond gedeponneerd, omdat de bezoekers meestal te lui zijn om hun afval naar de afvalbakken te brengen maar ook omdat in de loop van

Parkpop - bron foto: FM Studentengroep LR

de dag de bakken vol raken. Er staan ongeveer 70 afvalbakken op het terrein die in een inhoud hebben van 1100 liter. Dit is een forse capaciteit, maar de afvalbakken kunnen tijdens het evenement niet worden geleegd vanwege het grote aantal mensen. De afvalbakken worden niet geleegd vanwege de veiligheid van de bezoekers; het is volgens de organisatoren onmogelijk om de bakken te vervangen of te legen terwijl het veld vol staat met bezoekers.

Uit een enquête die studenten van de Haagse Hogeschool hielden onder de bezoekers bleek dat zo'n 65% van de bezoekers zich ergert aan het afval op het terrein.

Om de afvalberg na afloop van het evenement te lijf te gaan wordt er door 20 à 30 man afval opgeruimd met behulp van afvalzakken en prikkers. De woensdag na Parkpop dient het terrein om 15.00 uur schoon opgeleverd te worden aan de gemeente Den Haag.

3.4 Gemeentelijk beleid

De gemeente Den Haag houdt zich vanuit verschillende invalshoeken bezig met evenementen, bijvoorbeeld vanuit economie, veiligheid, openbare orde en milieu. Ook worden er bij de afzonderlijke evenementen allerlei zaken geregeld in een zogenaamd 'dienstenoverleg' met verschillende gemeentelijke partijen. Er worden afspraken gemaakt over afval, geluid, bodem- en groen, en mobiliteit. Het onderwerp 'duurzaamheid' is niet systematisch in de vergunningenprocedures opgenomen. Daardoor blijven er misschien mogelijkheden liggen om de evenementen milieuvriendelijker te maken en zo hun kwaliteit te verbeteren.

Zo is de Haagse evenementenvergunning voornamelijk gericht op openbare orde en veiligheid. Milieueisen die er in de huidige vergunningen worden gesteld hebben veelal te maken met het schoon opleveren van het terrein en de aanvoerroutes, met geluidsbeperkingen en met de belasting van de eventuele grasmat.

De nationale en internationale voorbeelden laten zien dat er wel degelijk mogelijkheden liggen om vanuit de gemeente gericht in te zetten op milieuvriendelijkheid van evenementen. Niet alleen vanuit het instrument van de vergunningverlening, maar ook door de toepassing van stimulerende maatregelen.

In de rest van dit rapport zullen wij kijken welke kansen er liggen voor Den Haag om meer te doen met de 'vergroening' van haar evenementen en welke stappen er gezet kunnen worden. In hoofdstuk 4 zetten we de technische mogelijkheden nog eens kort op een rij. In hoofdstuk 5 kijken we naar de mogelijkheden om een en ander echt in te voeren.

4 TECHNISCHE MOGELIJKHEDEN VOOR GREEN EVENTS

4.1 Inleiding

Wat zijn de belangrijkste technische mogelijkheden voor Green Events? We zetten ze hier nog eens op een rijtje en kijken naar welke technieken mogelijk interessant zijn voor Den Haag.

4.2 Water

Evenementen gebruiken water in de horecavoorzieningen, bij het schoonmaken en in de toiletten. Op elk van deze terreinen zijn mogelijkheden om het waterverbruik te beperken en om minder vuil afvalwater te produceren. Deze maatregelen kunnen leiden tot kostenbesparing. Een goed watermanagement voorkomt overstromingen en onhygiënische toestanden met in het ergste geval situaties waarbij bezoekers de toiletten gaan mijden en hun behoeften elders gaan doen.

Bij de *horecavoorzieningen* zouden de verschillende uitbaters individueel kunnen worden aangeslagen voor hun water- en energiegebruik, door het plaatsen van individuele meters. Dit zal tevens een stimulans zijn voor de invoer van apparaten die zuinig omgaan met energie en water, zoals ecologische vaatwassers.

Droog eco toilet - bron foto: De twaalf ambachten

Bij het *sanitair* draait alles om waterbesparing. Wie bijvoorbeeld doorstroombegrenzers (waardoor kranen minder snel stromen) of zelfsluitende kranen (die na enkele seconden automatisch stoppen) gebruikt, bespaart al gauw 50% op het waterverbruik. Bij toiletten kunnen waterbesparende spoelbakken worden toegepast, waarmee ook de helft kan worden bespaard.

Een andere mogelijkheid is om zogenaamde droge Eco-toiletten te gebruiken, die (bijna) helemaal geen water nodig hebben. Een speciale coating van de toiletten zorgt dat alles direct wordt afgevoerd en er geen stankoverlast ontstaat. In sommige gevallen wordt de urine apart ingezameld in een reservoir en de fecaliën in een gescheiden reservoir. Deze laatste kunnen worden verwerkt tot meststof in de landbouw. Deze droge Eco-toiletten zijn nog niet algemeen gangbaar en er worden er nog weinig van verhuurd.

Daarnaast zijn er de zeer gangbare 'natte' Eco-toiletten, waarbij gebruik gemaakt wordt van een reservoir met een neutraliserende vloeistof. De opgevangen substantie kan worden geloosd op een afvalwaterzuiveringsinstallatie, aangezien de toegevoegde chemicaliën volledig biologisch afbreekbaar zijn.

Kansen voor Den Haag

Bij evenementen die gebruik maken van waterspoeling en aansluiting op het riool zou optimaal gebruik kunnen worden gemaakt van waterbesparende technieken. Nieuwe toiletwagens beschikken vaker over deze technieken maar zijn ook duurder. Er zal sprake zijn van een geleidelijke invoer, maar bij de stijgende waterprijzen wordt de invoering van waterbesparende kranen steeds aantrekkelijker. Indien er op het watergebruik kan worden bespaard kan in sommige gevallen ook bespaard worden op extra maatregelen om het riool te ontzien.

Toiletwagen met wateraansluiting
 bron foto: Internet

Bij evenementen die geen riolaansluiting hebben zou de invoer van Eco-toiletten moeten worden overwogen. Bovendien zou zoveel gebruik moeten worden gemaakt van het bestaande rioolstelsel van de regio Den Haag (afvalwaterinzameling, - transport en - zuivering). Bij zeer massale evenementen zoals Parkpop zal het normale riool overigens niet toereikende zijn voor de afvoer.

4.3 Energie

Alle evenementen gebruiken energie. Op een concert zal er veel energie nodig zijn op het podium (geluidssysteem en lichtshows). Ook is er een constante vraag voor overige energieverbruikers (verlichting van de locatie en materialen zoals koelssystemen, kookfaciliteiten, afwasmachines en de productie van warm water). Besparing van energie kan op vele manieren en hier geldt dat vele kleine maatregelen bijdragen tot het eindresultaat. De oplossingen zijn simpel en komen erop neer dat je, waar mogelijk, minder energie gebruikt. Zo zou, waar mogelijk, gebruik moeten worden gemaakt van spaarlampen. Deze lampen geven vier keer meer licht bij hetzelfde elektrisch vermogen. Ze gaan langer mee, maar zijn wel een stuk duurder. Dit verdient zich echter snel terug bij langer gebruik. Voor podiumverlichting bieden spaarlampen echter zeker geen oplossing.

De energie die toch gebruikt wordt kan zoveel mogelijk uit duurzame bronnen worden gehaald. Het gemakkelijkst is dit door gebruik te maken van het reguliere elektriciteitsnet en hieruit groene stroom te betrekken die is opgewekt met windmolens, waterkracht, biobrandstoffen, et cetera.

In een aantal gevallen moet gebruik gemaakt worden van dieselaggregaten. Hier zou het wenselijk zijn om de diesel gedeeltelijk te vervangen door biodiesel, die gemaakt wordt uit plantaardige olie, dierlijke vetten of andere bronnen (zoals resten frituurvet). De verbranding van biodiesel is bovendien schoner omdat er geen zwavelhoudende gassen worden geproduceerd. Helaas is biodiesel in Nederland nog moeilijk verkrijgbaar.

Hoe dan ook verdient het de voorkeur om de stroom zoveel mogelijk uit het elektriciteitsnet te betrekken. Deze stroom wordt efficiënter⁶ opgewekt en leidt niet tot uitlaatgassen op het festivalterrein. De prijs van elektriciteit uit een aggregaat is bovendien een stuk duurder dan

⁶ Het rendement van een aggregaat ligt rond de 35% volgens gegevens van DHV-experts.

die uit het vaste net (naar schatting € 0,46 per kWh versus maximaal € 0,25 per kWh)⁷ Absolute voorwaarde is overigens de bedrijfszekerheid van deze krachtstroompunten. Sommige organisatoren hebben slechte ervaringen met monteurs die van ver moeten komen om de stroomtoevoer weer te herstellen. Niets is erger dan een spetterend optreden dat een half uur moet worden onderbroken in afwachting van een technicus van Eneco. De aanleg van een krachtstroompunt is echter kostbaar en voor het energiebedrijf zal dit in veel gevallen geen economisch rendabele investering zijn.

4.3.1 Kansen voor Den Haag

Op belangrijke evenementenlocaties (zoals het Zuiderpark en het Malieveld) zou de gemeente kunnen overwegen om *hier aansluitingen voor krachtstroom te maken*, zodat evenementen niet meer hoeven te werken met aggregaten (ook hinderlijk en overlastgevend voor bezoekers). De evenementen kunnen via deze aansluitingen hun (groene) stroom betrekken. Daarnaast zouden individuele standhouders kunnen worden beloond voor energiezuinig gedrag door het hanteren van een lager tarief indien zij veel gebruik maken van spaarlampen en dergelijke.

4.4 Mobiliteit

Lowlands - bron foto: internet Lowlands

Een goed mobiliteitsplan, waarbij de bezoekersstromen efficiënt en veilig worden aan- en afgevoerd, is een must voor de grotere evenementen. En als er toch zo'n plan wordt opgesteld, waarom dan niet zo 'groen' mogelijk. Als het vervoer niet goed geregeld is zal dit een zeer negatieve uitstraling hebben op het totale evenementen.

En als het echt fout gaat, zoals in 2001 bij de Koninginnedag op het Centraal Station in Amsterdam of in 2002 toen duizenden bezoekers van Dance Valley kilometerslang zonder bescherming door de stromende regen moesten

lopen, wordt hier nog jaren over gesproken.

Een 'groen' mobiliteitsplan komt er in feite op neer dat bezoekers zoveel mogelijk gebruik maken van het openbaar vervoer en de fiets en zo weinig mogelijk van de auto. Wie met het openbaar vervoer en de fiets komt gebruikt minder energie per kilometer en zorgt dus voor minder uitstoot van CO₂. Daar komt bij dat het openbaar vervoer en de fiets door hun geringe ruimtebeslag in de stad vaak de enige manieren zijn om de aan en afvoer van grote aantallen bezoekers te kunnen verwerken.

Bij een mobiliteitsplan, en dus ook bij een groen mobiliteitsplan, moet alles kloppen.

1. Het begint bij *de informatie aan de consument*. Die moet eenduidig zijn en gemakkelijk verkrijgbaar, ruim vóórdat hij naar het evenement gaat, zodat hij kan kiezen hoe hij

⁷ Volgens interne berekeningen DHV-experts

naar het evenement reist. Ook zal duidelijke informatie moeten worden gegeven over de (on)bereikbaarheid van het omliggende gebied voor automobilisten.

2. Er zal ook een element van *verleiding* in moeten zitten, bijvoorbeeld een combiticket voor toegang + gebruik van openbaar vervoer, waarbij in het entreebewijs de prijs van het vervoer al is meegenomen. Bij gratis evenementen kan gedacht worden aan parkeren op afstand met een gratis buspendel.
3. *Op de dag zelf zal de informatie* ook weer duidelijk moeten zijn (bewegwijzering, et cetera)
4. En niet te vergeten zal het *product dat wordt aangeboden* (bussen, treinen, trams fietsen) toereikend en comfortabel moeten zijn. Dus: voldoende capaciteit en frequentie van het aangeboden vervoer op de juiste tijdstippen en voldoende fietsenstallingen.

Al deze vier onderdelen van het plan moeten goed zijn. Het zijn eigenlijk vier schakels, waarbij het mobiliteitsplan zo sterk is als zijn zwakste schakel.

4.4.1 Kansen voor Den Haag

Ieder evenement vraagt om zijn eigen specifieke mobiliteitsplan. Zo is het sterk afhankelijk van aantallen bezoekers en de bezoekerspieken; maar niet minder van de ontsluiting van het terrein. Vergelijk Pasar Malam Besar (gelegen naast Den Haag CS) bijvoorbeeld met Park Pop (enorme bezoekersstromen met grote pieken en zonder NS-station). Een mobiliteitsplan voor Pasar Malam Besar is, vergeleken bij Park Pop dan ook een stuk eenvoudiger.

Adviezen op het gebied van mobiliteit zijn maatwerk en kunnen alleen per evenement worden gedaan. Bij het door de studenten bezochte Parkpop waren zij onder de indruk van de genomen maatregelen. Alleen werd geconstateerd dat de NS soms te weinig capaciteit had ingezet. Ondanks de extra lange treinen kon NS het aantal reizigers soms moeilijk verwerken.

4.5 Afval

Het laatste, maar zeker niet het minst interessante onderdeel van de technische mogelijkheden betreft het onderwerp afval. Bij de aanpak van afval gaat het om:

1. Beperken hoeveelheid afval (preventie afval)
2. Voorkomen en opruimen van zwerfafval

4.5.1 Afvalbeperking (preventie)

Voor wat betreft **de beperking van de hoeveelheid afval** liggen de belangrijkste mogelijkheden bij de horeca (bekers en verpakkingen) en bij de beperking van het flyeren.

Eco-glazen zijn milieuvriendelijke harde kunststof glazen waar statiegeld op zit. Eco-glazen zijn gemaakt van polycarbonaat, deze kunststof glazen zijn duurzaam, onbreekbaar en onbrandbaar. In combinatie met een statiegeldsysteem zijn eco-glazen een goede vervanging van de plastic wegwerp glazen. Er bestaat een mogelijkheid om de eco-glazen te bedrukken, hierdoor kan de Gemeente Den Haag of een sponsor zijn logo op de glazen laten drukken.

Alle dranken worden geschonken in de eco-glazen. Bij inlevering van een eco-glas krijgt de bezoeker 1 euro terug. Als de bezoeker een drankje bestelt en geen eco-glas inlevert kost dit drankje een euro extra die bij teruggave van het eco-glas weer terug gegeven wordt. Door de statiegeldregel is de bezoeker eerder geneigd het eco-glas in te leveren.

Tabel 1 Kostenvergelijking eco-glazen en wegwerpglazen

Soort glazen	prijs	Frequentie	Totaal per glas
Wegwerpglazen	0,05	1	0,05
Eco-glazen	0,53*	40	0,01325

**Deze prijs is van Dutch Cups, zij leveren de glazen, halen ze weer op, reinigen ze in hun spoelcentrum en slaan ze daarna weer op.*

Een andere mogelijkheid is het gebruik van *grootverpakkingen* in plaats van kleine petflesjes en zakjes, wat een grote afvalbesparing kan opleveren en het zwerfvuil vermindert. Dit gebruik van grootverpakkingen vindt bijvoorbeeld plaats bij Parkpop. Organisator Ducos geeft aan alle dranken uit te schenken en voor sausen alleen gebruik te maken van dispensers. Ducos doet dit ook vanuit het oogpunt van veiligheid (flesjes kunnen gebruikt worden als projectielen).

4.5.2 Beperking hoeveelheid programmaboekjes en flyers

In de regel wordt tijdens evenementen veel promotiemateriaal aangeboden, zoals programmaboekjes en flyers. De programmaboekjes en ander promotiemateriaal leveren veel afval op. De bezoekers deponeren de programmaboekjes vaak (ongelezen) op de grond. Het flyeren is in veel gevallen een inkomstenbron voor de evenementen. Zonder flyeren krijgt Parkpop de begroting momenteel niet rond. Er zal dus een milieuvriendelijk alternatief moeten worden gevonden bij de lucratieve verspreiding van commerciële boodschappen (bijvoorbeeld van sponsors).

Een alternatief kan wellicht *Bluetooth* zijn. Bluetooth is een gratis verbinding in de mobiele telefonie. Hiermee kunnen gratis berichten, foto's etc. verstuurd en ontvangen worden op de mobiele telefoon. Deze zijn te verzenden/ ontvangen op een maximale afstand van ongeveer 10 meter. Wanneer het zendvermogen wordt opgevoerd, kan dit oplopen tot ongeveer 100 meter. De berichten die men op een dergelijk evenement zouden kunnen gaan over welke artiesten op welk podium optreden. Bij iedere bar op het terrein van het evenement kan er een informatiebericht ontvangen worden van de organisatie over de artiesten, podia, etc. Op het evenement hebben de bezoekers hun Bluetooth op de mobiele telefoon de gehele tijd aan staan. Dit kan geen kwaad en er zijn geen kosten aan verbonden voor de bezoeker. Tevens komen er borden naast de podia te staan waarop staat welke artiest er op dat podium om welke tijd optreedt. Dit is een alternatief voor de bezoekers zonder Bluetooth telefoon. Door deze maatregelen hoeven er dus geen programmaboekjes uitgedeeld te worden.

Mits er een goed alternatief bestaat kan op het terrein van het evenement een verbod op het verspreiden van promotiematerialen gelden. Buiten het terrein zou dit eventueel wel kunnen, maar de promotors dienen het afval wat geproduceerd wordt zelf op te ruimen. Aan het afval is te zien waar het vandaan komt en zo kunnen er sancties worden uitgedeeld aan het desbetreffende promotiebedrijf.

Voorkomen en opruimen van zwerfafval

Bij evenementen ontstaat onvermijdelijk afval. Grootst probleem met afval dat geproduceerd wordt op evenemententerreinen is dat het op de grond terechtkomt. Er is een aantal maatregelen waarmee zwerfafval zoveel mogelijk voorkomen kan worden, te weten een goede communicatie, een goede plaatsing van afvalbakken en een duidelijke en efficiënte handhaving.

Herbruikbare trays - bron foto: dutch cups

Een ander beproefd systeem is een *beloning op het terugbrengen van oude (gestapelde) bekers*. Te denken valt aan een T-shirt voor een meter bekers of gewoon wat geld.

Maar er zal altijd afval op de grond terechtkomen. Daarom is aandacht voor het opruimen van zwerfafval ook altijd noodzakelijk. Een opgeruimde omgeving nodigt minder uit tot het vervuilen ervan dan een vuile. Voor wie hierover meer wil lezen is in Bijlage 1 een meer uitgebreid artikel opgenomen over dit onderwerp.

Een heel ander type maatregel die hier bij aansluit is het gebruik van *zelfcomposterende trays en snackschaaltjes*. Hierdoor zal het afval dat onder de struiken waait na een tijdje vergaan.

Kansen voor Den Haag

Op het gebied van afvalvermindering en -bestrijding kan er in Den Haag nog heel wat worden gedaan. Meer evenementen dan nu zouden eco-bekers kunnen gebruiken om op die manier de afvalberg te verkleinen. Vooral voor de grote evenementen als de Koninginnenach en Parkpop liggen er ons inziens mogelijkheden. Mocht het evenement te grootschalig zijn voor statiegeldbekers dan kan altijd nog gekeken worden naar beloningen op het terugbrengen van oude gestapelde bekers.

5 AAN DE SLAG MET GREEN EVENTS IN DEN HAAG

5.1 Inleiding

Green Events verhogen de kwaliteit van een evenement. Ze sparen het milieu en zijn goed voor het imago. Milieubewustzijn is in. Er ligt nog een aantal kansen in Den Haag om de milieuprestatie van haar evenementen te verbeteren en de kwaliteit en uitstraling ervan te verhogen. Den Haag kan aan de slag! Dat geldt zowel de gemeente Den Haag als voor de evenementenorganisaties.

Ook al liggen er kansen, daarmee is niet gezegd dat alle ballen voor open doel liggen. Van de vele maatregelen die vanachter een bureau zijn verzonden zullen er heel wat in de praktijk niet werken of moeten worden aangepast. Een organisator kan bijvoorbeeld wel bakken voor gescheiden afval neerzetten, maar als het publiek ze niet goed gebruikt werkt het niet. Een organisator kan overgaan op netstroom of op riolering, maar als de zekering het begeeft of het riool overstroomt is de ellende compleet. Wat bij het ene evenement werkt, werkt bij het andere misschien helemaal niet. Kortom, 'vergroening' van evenementen is maatwerk; praktijkervaring is cruciaal en vernieuwingen moeten goed worden beproefd.

Maar dat is geen argument om alles te laten bij wat het is. Vergroening van evenementen is allang niet meer een hobby van een groepje milieuactivisten, maar is tegenwoordig onderdeel van kwaliteitsverbetering en imagoverbetering. Bovendien zal het element kostenbesparing ook steeds zwaarder gaan tellen met de stijgende prijzen van energie, water en grondstoffen. In dit rapport hebben we laten zien dat er zeker mogelijkheden liggen om tot veranderingen te komen waar alle partijen beter van kunnen worden.

Het begint in Den Haag bij een gezamenlijke wil en overtuiging bij de betrokken gemeentelijke partijen. Uit een aantal interviews bij de gemeente Den Haag en bij Den Haag Marketing en Events⁸ bleek dat er nog wordt getwijfeld of Green Events misschien strijdig zijn met het economische belang van de evenementen. Jaagt Den Haag hiermee misschien geen evenementen de stad uit? De gemeente Den Haag kan echter ook maatregelen treffen die de evenementen ten goede zullen komen, juist ook omdat ze door de consument worden gewaardeerd. Gemeenten zijn nu eenmaal de aangewezen partij om in het algemeen belang sommige dingen te doen die de marktpartijen niet altijd uit zichzelf oppakken. Zo ook aandacht voor het milieu.

Redenerend vanuit de middelen die de Gemeente Den Haag tot haar beschikking heeft bekijken wij de mogelijkheden om Green Events verder in te voeren. Welke middelen kunnen alle partijen hiervoor het beste inzetten? Wij doen aanbevelingen voor de bestuurlijke en beleidsmatige aanpak (5.2) en we gaan in op mogelijke maatregelen op het vlak van afval en energie.(5.3). We vatten het samen in de Roadmap (5.4)

⁸ Zie de verantwoording van onze bronnen achter in dit rapport.

5.2 Aan de slag met Bestuur en Beleid

Als men in Den Haag het Green Events-beleid tot een officiële aanpak wil verheffen is het allereerst noodzakelijk dat de politieke wil nog eens wordt uitgesproken en dat dit thema een heldere positionering in de taakverdeling binnen het gemeentebestuur verwerft. Het College zou hierna een duidelijke opdracht kunnen verstrekken om een plan van aanpak te ontwikkelen voor vergroening van evenementen. Wij denken dat deze opdracht het beste zou kunnen worden verstrekt aan een multidisciplinair team. Wellicht kan het reeds bestaande 'dienstenoverleg bij evenementen' hiervoor worden gebruikt. Dit is een multidisciplinair team waarin een vertegenwoordiger van Den Haag Marketing en Events, van de Dienst Stedelijke Ontwikkeling en vanuit het bedrijfsonderdeel Milieu en Vergunningen bijeenkomen. Zij zouden gezamenlijk en in nauw overleg met de organisatoren van de evenementen een plan van aanpak kunnen schrijven. In het Plan van Aanpak zijn - zo stellen wij ons voor - twee sporen opgenomen. Het eerste spoor betreft de regelgeving en handhaving (5.2.1.), het tweede spoor zet in op maatregelen ter ondersteuning en stimulering (5.2.2.)

5.2.1 vergunningverlening en handhaving

In de sfeer van Regelgeving en Handhaving levert het Plan van Aanpak een aantal duidelijke 'groene richtlijnen' waaraan evenementen worden getoetst bij de aanvraag van hun vergunning en de hieraan gekoppelde plannen, zoals afvalplan en vervoersplan. Zoals gezegd gebeurt er al van alles op dit gebied, maar wij denken dat een meer systematische benadering, bijvoorbeeld door gebruik te maken van de 'milieubarometer voor evenementen' op zijn plaats is.

Vergunningverlening

De vergunningverlening is één van de instrumenten om milieuaspecten mee te nemen bij de organisatie van een evenement. Het is vooral geschikt om die dingen te regelen die de gemeente een vereiste vindt, de zaken op milieugebied die men tot norm wil maken. Daarbij kan gedacht worden aan de regulering van flyereren, de recycling van bекers en andere vormen van afvalmanagement.

De Haagse evenementenvergunning is momenteel primair gericht op de openbare orde en veiligheid. Dit houdt in dat er in eerste instantie wordt gelet op aspecten als het aantal agenten, EHBO-posten en brandweer. Een evenementenorganisatie moet in samenwerking met de gemeente een veiligheidsplan opstellen waarin dit soort punten wordt opgenomen.

Ondertussen gebeurt er al van alles op milieugebied maar dit kan ons inziens beter zichtbaar gemaakt worden en als zodanig gepresenteerd. Vooral voor wat betreft afval gelden er al de nodige eisen. Zo moeten het terrein en de aanvoerroutes binnen een aantal uur na het evenement schoon worden achtergelaten. Gebeurt dit niet dan maakt de gemeente het terrein schoon en krijgt de organisatie de rekening. Dit is vastgesteld in de APV van Den Haag. Ook wordt er zonedig gekeken naar het mobiliteitsplan en zijn er eisen opgenomen voor wat betreft geluid.

Aan de evenementenvergunning op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) kunnen voorschriften en voorwaarden worden verbonden ter bescherming van het milieu. De vergunning wordt door de Burgemeester verleend via de Dienst Stadsbeheer. Het is dus

mogelijk de 'groene' voorwaarden en richtlijnen te verhelderen, te ordenen of uit te breiden. Dit kan op het gebied van geluid, afvalmanagement, mobiliteit, bodem- en groenbescherming, energiebesparing, waterbesparing of sanitaire voorzieningen. De milieubarometer biedt een heldere indeling en formulering van richtlijnen en kan als voorbeeld en inspiratiebron voor de nieuwe Haagse richtlijnen worden gebruikt.

Handhaving

Handhaving is onvermijdelijk als je regels stelt. Maar op het moment dat een organisator van een evenement zich niet aan de regels houdt is de gemeente in onze ogen eigenlijk al te laat. Daarmee bedoelen wij dat alles erop gericht moet zijn om overtredingen te voorkomen. Het is de kunst voor de gemeente om overtredingen aan te pakken, maar ook om in overleg met de organisatoren tot verbeteringen te komen, bijvoorbeeld op het gebied van schoonmaken, waardoor er geen eisen worden gesteld waaraan de organisatie niet of nauwelijks kan voldoen.

5.2.2 Ondersteuning en stimulering

Toegankelijke Informatie / Kennis.

Stel een **handboek met praktische ideeën en tips ter beschikking** aan alle organisatoren van evenementen op het gebied van green events. Het boek zou vooral ook vol moeten staan met praktijkervaringen en voorbeelden vanuit de organisatoren en producenten. Dit rapport heeft er al trekken van, maar het handboek zou nog een stapje verder moeten gaan. De organisator moet met het handboek kunnen afwegen of een bepaalde maatregel iets voor hem is en vervolgens hoe hij de materialen kan bestellen. Wij vernamen dat Den Haag Marketing en Events al bezig is met een Handboek Evenementen, met daarin de nodige aandacht voor het milieu, met milieuchecklijsten. Wij ondersteunen dit en hopen dat het handboek vooral ook praktische tips gebaseerd op praktijkervaringen zal bevatten, inclusief namen en telefoonnummers van leveranciers.

Subsidies, Prijzen/publiciteit

Ontwikkel een **keurmerk** voor duurzame evenementen, loof eventueel een prijs uit. Dit zal er toe kunnen leiden dat de organisatoren van duurzaamheid een onderdeel van hun marketingstrategie kunnen maken. Green Events wordt zo iets positiefs! Vergeet niet ook de commerciële, niet gesubsidieerde evenementen in de beoordeling mee te nemen.

Certificering

De eerder aangehaalde Milieubarometer voor Evenementen⁹ biedt hiertoe een goed kader. Bij de ontwikkeling van de normen zijn 24 evenementorganisaties betrokken. Het doel van de Milieubarometer-certificering is te komen tot voorbeeldevenementen, die op hun beurt andere evenementenorganisatoren aansporen hun voorbeeld te volgen.

Voor Den Haag zou dit betekenen dat er evenementen gevonden moeten worden die bereid zijn zich te conformeren aan de **Milieubarometer**.

In opdracht van de Stichting Keurmerk, Milieu, Veiligheid en Kwaliteit vindt ieder jaar een keuring plaats voor de Milieubarometer. De gemeente zou echter wel de voorwaarden

⁹ Zie www.recron.nl

kunnen scheppen voor de evenementenorganisaties om te kunnen voldoen aan de milieubarometer. Bijvoorbeeld door **expertise beschikbaar** te stellen, of door bepaalde maatregelen te financieren of te belonen.

Investeringsen

In de sfeer van ondersteuning en stimulering is nog meer te doen. De gemeente zou bijvoorbeeld actief aan de slag kunnen met stroom-, water en riolaansluitingen. In de volgende paragraaf gaan wij verder in op de ideeën die het multidisciplinaire team zou kunnen uitwerken.

5.3 De beste maatregelen

In dit rapport is een keur aan mogelijke maatregelen die organisatoren van evenementen zouden kunnen toepassen, de revue gepasseerd. We selecteren een aantal maatregelen waarvan wij denken dat ze in Den Haag het meest van toepassing, het meest kansrijk zouden kunnen zijn. Enerzijds omdat ze nog niet overal zijn toegepast en anderzijds omdat ze relatief veel voordelen kunnen bieden.

Het geheel overziend denken wij dat Den Haag de meeste resultaten kan behalen op het gebied van Afval en van Energie. Hier zijn nog diverse maatregelen denkbaar die op dit moment nog niet worden toegepast en waar veel netto resultaat kan worden behaald. Op het gebied van water denken wij dat organisatoren zelf al steeds vaker geneigd zijn om doorstroombegrenzers te installeren en dat de komende jaren de meeste toiletwagens met waterbesparende kranen zullen zijn uitgerust. Op het gebied van mobiliteit zien wij dat er in Den Haag al heel veel gebeurt om mensen met het openbaar vervoer te laten komen of hun auto op afstand te parkeren.

Afval

Op het gebied van afval zou de Gemeente Den Haag het werken met **retoursystemen met bakers** in principe als de norm kunnen stellen. Het retoursysteem wordt dus standaard in Den Haag ingevoerd, tenzij de organisator kan aantonen dat het echt niet kan, of de veiligheid in gevaar brengt. Bij retoursystemen denken wij aan statiegeldbakers maar ook aan het terugbrengen van 'meters' gebruikte bakers die kunnen worden gerecycled. Dit laatste systeem lijkt meer toepasbaar bij grootschalige massa-evenementen als Parkpop.

De invoer van retoursystemen kan de afvalberg behoorlijk verminderen. Een aandachtspunt is de vermelding van sponsornamen op de bakers aangezien hieruit de bakers betaald worden. Maar ook op statiegeldbakers is opdruk met namen van sponsors mogelijk.

Een andere kansrijke maatregel op het gebied van afval vergt nog wat meer onderzoek. Het is het zoeken van **alternatieven voor het flyeren**. Organisatoren hebben het flyeren nodig als inkomstenbron. Ook zullen zij hun programma-informatie willen verspreiden. Maar het

verdient aanbeveling om nauwkeuriger te kijken of er alternatieven zijn, bijvoorbeeld door middel van Bluetooth, of elektronische informatieborden¹⁰.

Verder adviseren wij bij het gebruik van toiletten zonder waterspoeling de toepassing van de meest milieuvriendelijke Eco-toiletten. Wij verwachten dat hiervan binnenkort meer en meer gebruiksvriendelijke toiletten in de verhuur beschikbaar zullen komen. Indien dit duurder is dan andere minder milieuvriendelijke toiletten zou de gemeente kunnen overwegen hier een financiële vergoeding tegenover te stellen.

Energie

Op het gebied van energie adviseren wij de Gemeente Den Haag om te bezien in hoeverre nieuwe en bedrijfszekere **krachtstroompunten** een alternatief kunnen betekenen voor de milieuvriendelijke en minder efficiënte aggregaten. Daarbij is de precieze locatiebepaling essentieel, want een vast stroompunt beperkt het aantal mogelijkheden waarop een evenement zich ruimtelijk op het terrein kan organiseren. Op het Plein en op het Spuiplein heeft de gemeente deze punten al aangelegd. De gemeente zou, indien er geen praktische onmogelijkheid is om deze punten te gebruiken, dwingend kunnen optreden om organisatoren ook daadwerkelijk te laten gebruiken. Op het Malieveld is een krachtstroomkabel aanwezig, maar geen aansluiting met een transformatorhuis waardoor organisatoren steeds weer op kosten worden gejaagd. Een gemiste kans. Op andere plekken, zoals het Zuiderpark is nog helemaal geen krachtstroom aanwezig.

5.4 De Roadmap: welke weg

Stap 1:	Commitment van het gemeentebestuur, bestuurlijke verantwoordelijkheid verhelfen, uitzetten van opdracht voor plan van aanpak.
Stap 2:	Multidisciplinaire werkgroep (dienstenoverleg) werkt in nauw overleg met de organisatoren van evenementen een plan van aanpak uit. In dit plan wordt de milieubarometer benut bij vergunningverlening (systematisch aflopen van alle aspecten, versimpeling van de procedures) en worden initiatieven voor ondersteuning en stimulering ontwikkeld.
Stap 3:	Stapsgewijs en in nauw overleg met de organisatoren worden nieuwe maatregelen bij verschillende evenementen getest en ingevoerd.

¹⁰ Zie ook : www.service2media.com

6 BRONNEN EN VERANTWOORDING

Literatuur:

- Gemeente Den Haag, Wereldstad aan zee. Structuurvisie juni 2005
- Gemeente Amsterdam, Dienst Milieu en Bouwtoezicht, Milieuzorg bij evenementen. Bijlage bij Draaiboek Evenementen. Oktober 2004
- Gemeente Den Haag, Dienst Stadsbeheer, Nota Tien voor Milieu . Contourennota voor milieubeleid 2006-2010, april 2006
- Gemeente Den Haag, Dienst Stedelijke Ontwikkeling, Evenementenvisie Den Haag 2004-2010, september 2004
- Stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid en Kwaliteit, De Milieubarometer voor evenementen, februari 2006

Websites:

- www.smash-events.net (over het Sfinks festival)
- www.de12ambachten.nl (over een type droge Eco-toiletten, de zogenaamde nonolets)
- <http://www.stuttgart-baut.de/bauprojekte> (Stadion Stuttgart met milieubesparende technieken)
- <http://ec.europa.eu/environment/emas> (over het EMAS keurmerk)
- www.torino2006.org (informatie over het milieukeurmerk van de olympische spelen in Turijn)
- www.recron.nl (informatie over de milieubarometer)
- www.DutchCups.nl (informatie over statiegeldbekers)
- www.service2media.com (informatie over Bluetooth)
- www.energieportal.nl (informatie over energiebesparende technieken, en alternatieve energiebronnen, onder andere zonnepanelen)

Interviews door de auteurs van dit rapport

- C. Meinster, coördinator Evenementen en Milieu Gemeente Amsterdam
- E. Dekker en T. Pijpaert (Directeur en manager operations Pasar Malam Besar)
- G. Dutrieux (Directeur Ducos, Parkpop)

Gebruikte onderzoeksverslagen studenten Haagse Hogeschool:

- Human Technology
- 1e jaars project QRM diverse verslagen
- Facility Management:
- Afval en Mobiliteit groep LR en groep Creative Minds
- Water en Energie, groep Innobition/Takingcare
- Bestuurskunde / Overheidsmanagement project IBO 5
- Groep B1 Vergunningenbeleid
- Groep B3 Haags beleidsproces

7 COLOFON

Dit rapport is een coproductie van advies- en ingenieursbureau DHV en de Haagse Hogeschool, lectoraat voor Grootstedelijke Ontwikkeling. Het rapport is gebaseerd op bijdragen van studenten van de Haagse Hogeschool (Akademie voor Facility Management, Akademie voor Bestuurskunde/Overheidsmanagement en Akademie voor Human Technology) en vakspecialisten van DHV op het gebied van energie, water, afval en mobiliteit.

Opdrachtgever:

Dienst Stadsbeheer/ Milieu en Vergunningen, afdeling Beleid, gemeente Den Haag

Kerngroep:

Eva van den Berg, docent Academie Facility Management, Haagse Hogeschool
Ina Gotsmann, Senior Adviseur Stedelijke Ontwikkeling, DHV
Jan Oosterman, Strategisch Adviseur Vrijetijdseconomie, DHV
Vincent Smit, lector Grootstedelijke Ontwikkeling, Haagse Hogeschool

Met veel dank aan de begeleidingscommissie vanuit de gemeente Den Haag:

P.Q. (Paul) van Trigt: beleidsmedewerker Dienst Stadsbeheer, onderdeel Milieu en Vergunningen, afdeling Beleid

M. (Maarten) van Gool: accountmanager Kenniscentrum Evenementen, Den Haag Marketing en Events

E. (Edwin) Berg: beleids- en juridisch medewerker Juridische Zaken en Milieutoezicht, Dienst Stadsbeheer, onderdeel Milieu en Vergunningen

Drs. R.O. (Ronald) de Jong: senior adviseur Vrijetijdseconomie, senior accountmanager Horeca, Dienst Stedelijke Ontwikkeling, directie beleid, afdeling economie

Contact:

DHV. BV, Ruimte en Mobiliteit
Jan Oosterman
Postbus 1132
3800 BC Amersfoort
033 - 468 3190
Jan.Oosterman@DHV.com

Haagse Hogeschool
Vincent Smit
Postbus 13336,
2501 EH Den Haag
070 - 445 8294
V.J.M.Smit@hhs.nl

Exemplaren van dit rapport zijn te bestellen bij:

Haagse Hogeschool, Lectoraat Grootstedelijke Ontwikkeling
Mevr. A.L. Legters, 070 - 445 8294 of A.L.Legters@hhs.nl

Dit rapport is te downloaden vanaf

www.hhs.nl => lectoraten => over de hogeschool => grootstedelijke ontwikkeling => downloads.

8 BIJLAGE

Milieubarometer (gebaseerd op rapport 'milieubarometer van de Stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid en Kwaliteit)

Dit keurmerk kent haar oorsprong in de verblijfsrecreatiesector. In 1999 zijn 63 Milieubarometers uitgereikt aan campings, bungalowparken en groepsaccommodaties. In de periode 2002/2003 zijn normen ontwikkeld voor horeca, minicampings, dagrecreatiebedrijven en buitensportbedrijven. In 2005 zijn ruim 250 bedrijven, in de verschillende sectoren, in het bezit van dit keurmerk.

De systematiek van de Milieubarometer is gebaseerd op een groeimodel en kent drie niveaus: brons, zilver en goud. Hoe hoger het niveau hoe meer optionele milieumaatregelen de organisatie heeft ingevoerd. Een organisatie die in het bezit is van de Milieubarometer heeft meer gedaan dan wet- en regelgeving vereist.

De verplichte algemene managementmaatregelen zijn vooral van administratieve aard. De verplichte basismaatregelen gaan voornamelijk over communicatie, mobiliteit, het verminderen van de hoeveelheid afval, het beschermen van bodem en groen, het beperken van geluidsoverlast, besparen van elektriciteit en water. Een evenement dient aan alle verplichte maatregelen te voldoen.

De optionele maatregelen bestrijken dezelfde milieuaandachtsgebieden (Communicatie, locatie en mobiliteit, afvalpreventie en afvalscheiding, bodem en groen, energie, water en sanitaire voorzieningen) maar gaan verder dan de verplichte basismaatregelen.

In het Rapport Milieubarometer (te downloaden van www.recron.nl) worden 29 optionele maatregelen voor brons, zilver en goud beschreven. Het aantal daadwerkelijk toegepaste optionele maatregelen bepaalt welk niveau (brons, zilver of goud) van de Milieubarometer het evenement kan verkrijgen. Voor brons zijn 7 maatregelen vereist, voor zilver 10 en goud 13.

In opdracht van de Stichting Keurmerk, Milieu, Veiligheid en Kwaliteit vindt ieder jaar een keuring plaats voor de Milieubarometer. Nadat een evenement twee aaneensluitende jaren is gecontroleerd aan de hand van een evenementenbezoek (inclusief visuele controle van maatregelen en controle op administratieve gegevens), wordt vanaf het derde jaar om het jaar een controle aan de hand van een evenementenbezoek uitgevoerd. Voor evenementen met een gouden Milieubarometer vindt in de tussenliggende jaren een administratieve keuring plaats. Bij verandering naar een hoger niveau van de Milieubarometer of van organisatie van het evenement vindt altijd een controle ter plekke plaats. De Milieubarometer wordt pas verkregen na keuring van het evenement en geldt voor de organisatie van het evenement van dat jaar.